

С Т А Н О В И Щ Е

относно дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“

Тема: „Усъвършенстване на системата за стандартизация на социалните услуги за пълнолетни лица в България“

Автор: Николинка Николаева Пейчева

Научен ръководител: доц. д.н. Тошко Христов Петров

Член на научното жури: доц. д-р Стефка Иванова Динчийска

- **Актуалност на разработения в дисертацията проблем**

Представеният за становище дисертационен труд като обем и композиция отговаря на изискванията за този академичен формат, съдържателно той е ориентиран към значим както за теорията, така и за социалната практика проблем. Актуалността му е защитена от докторантката с основателни аргументи: първо, задълбочаването и разширяването на социалните проблеми; второ, наличието на сериозни обществени трансформации, чието решаване в голяма степен зависи от системата на социалното подпомагане и социалните услуги в страната. Тези проблеми са приоритетно обвързани с грижата, закрилата и правата на хората, нуждаещи се от подкрепа. Реален факт е, че все още социалните услуги остават недооценени, въпреки презумцията, че работещите в нея притежават висок статус в обществото. Една от причините за тази нагласа е наличието на недостатъци в действащата система за стандартизация на социалните услуги в България, убедително изведени от докторантката: в нашето законодателство относно социалните услуги за пълнолетни лица не се прави разлика между стандарти и критерии за качество; липсват конкретни индикатори за измерване на качеството на предоставяните услуги; няма разработени стандарти и критерии за качество за отделните видове социални услуги; стандартите и критериите за социални услуги за пълнолетни лица са свързани основно с материални нужди, без да се отчита необходимостта от оценка на реалните потребности на клиента, изискващи консултативна подкрепа, оказване на индивидуална помощ. По този начин се омаловажава и съвременното разбиране за хуманния смисъл на социалната работа, която се проявява като неделимо единство от интелектуални, емоционални, поведенчески и материално-икономически компоненти.

В този контекст могат да се проследят основните сюжетни линии в изследването, които бележат и силните страни на дисертацията.

Първо, цялостната организация и реализация на проучването е логически изградена и обхваща всички аспекти: теоретични, експериментални, практико-приложни, които маркират границите и решенията в изследователското поле.

Второ, теоретичната рамка на работната проблематика обхваща широк диапазон (възникване и същност на социалните услуги, социални услуги за пълнолетни лица,

политика и развитие на социалните услуги в България), който показва, че докторант Пейчева многопосочно и задълбочено познава състоянието и тенденциите в развитието на проблема.

Трето, дизайнът на дисертационното изследване е акуратно разработен. Очертан е концептуалният образ и методическата специфика на изследването. Коректно са дефинирани целта, задачите, хипотезата. За обективността на изследването и получените резултати допринася комплексът от използвани методи: анализ на научни и документални източници; анализ на европейски практики по стандартизиране на социалните услуги; метода Делфи; дисперсионен анализ.

Прави добро впечатление широкият профил на контингента, обхват, който осигурява репрезентативност на научното изследване и по-висока степен на достоверност на постигнатите резултати, изводи и препоръки.

Четвърто, интерес представлява експерименталният модел, проектиран в корелацията между най-добрите практики у нас, в европейските страни и в други напреднали държави в тази област. Целта на модела е внимателно формулирана: „да преодолее, напълно или частично, идентифицираните слабости и недостатъци на действащата система за стандартизация на социални услуги за пълнолетни лица в България”. В съдържанието му са изрично разписани стандарти и критерии, които доставчиците на социални услуги трябва да спазват. Всеки стандарт съдържа цел и очаквани резултати, които трябва и могат да се идентифицират при неговото прилагане от съответния доставчик на социалната услуга.

В своята цялост дисертационният труд на Николинка Пейчева е сериозно и необходимо научно изследване на проблем, чиято значимост за социалната практика непрекъснато ще се доказва, като се има предвид и заложената в Закона за социалните услуги теза, според която се валидират т.н. „частни доставчици на услуги”.

• Приноси на дисертационния труд

1. На **теоретично равнище**: направен е сполучлив научно-концептуален опит за дефиниране и диференцирано представяне на многопластовата структура на феномена „Качество и стандарт за социални услуги”.
2. На **методическо и приложно методическо равнище**: идентифицирани са слабости и недостатъци в системата за социални услуги и върху тази основа е разработен рационален авторски Модел за стандартизиране на социалните услуги за пълнолетни лица в България.
3. На **емпирично равнище**: Моделът е проверен и апробиран, доказващ, че реалните дефицити в качеството на социалните услуги у нас могат да бъдат преодолені.

• Заключение

Дисертационният труд, научните приноси, представени чрез изследването, публикациите по темата отговарят на областта и професионалното направление за

присъждане на образователната и научна степен „Доктор“. Изследването е реализирано професионално добросъвестно с чувство за отговорност относно коректността на анализа и изведените препоръки/обобщения.

Когнитивната и прагматичната стойност на модела, рационалните идеи, свързани с оптималното функциониране на системата за оказване на качествени социални услуги, водещи до намаляване на социалното напрежение в обществото са основанията ми да подкрепя присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ на Николинка Николаева Пейчева в професионално направление 3.4. Социални дейности.

17.08.2020
Стара Загора

Изготвил становището:.....
/доц.д-р Стефка Динчийска/